

مقاله اصلی

گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۰۲ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۰۸

خلاصه

مقدمه: سبک شناختی مفهومی روانشناختی است که بر پایه آن افراد اطلاعات را از محیط پیرامون، تحت الگوهای فکری معینی به منظور گسترش دانش خود در مورد جهان پیرامون، به کار می‌گیرند. در این پژوهش، تبیین سبک‌های هفتگانه شناختی مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان-گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری پیازه به مثابه ساختار دهنده‌هایی که به توده بی‌شکل و بی‌معنای محسوسات و ادراکات بیرونی ساختار بخشیده و در آن معنی می‌آفرینند و جهان‌بینی، زبان، گفتمان را به وجود می‌آورند و تجربه زیسته و هستی را شکل می‌دهند، ارایه شد.

روش کار: روش پژوهش کیفی و تحلیل محتوای متون با استفاده از متون منتخب شامل جهان‌بینی‌های گوناگون بود. نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری به صورت هدف مند بود و بررسی تا رسیدن به اشباع نظری، کد گذاری به پایان رسید و فرآیند کد گذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی ماکس کیو دای ۲۰۱۸ انجام گردید.

نتایج: یافته‌ها نشان داد که سه مقوله ساختارهای شناختی، زبان - گفتمان و تجربه زیسته، از میان مولفه‌های پنجگانه شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله گر و راهبردها و پیامد مشخص شد و شاخص‌های تجربه زیسته مولد هفت سبک شناختی در موقعیت انسان در جهان و انسان در برابر جهان وجود داشت.

نتیجه گیری: به نظر می‌رسد که سبک‌های هفتگانه شناختی این ظرفیت را دارد که در موارد بسیاری افق‌های جدیدی در امر پژوهش بگشاید.

کلمات کلیدی: سبک‌های هفتگانه شناختی، ساختارهای شناختی، گفتمان، زبان و تجربه زیسته

آلبرت رحیمی^۱

ذبیح پیرانی^{۲*}

فیروزه زنگنه مطلق^۳

علیرضا فقیهی^۴

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

^۲ استادیار، گروه روانشناسی تربیتی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران (نویسنده مسئول)

^۳ استادیار، گروه روانشناسی عمومی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

^۴ استادیار، گروه روانشناسی تربیتی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

Email: zabih.pirani@iau.ac.ir

مقدمه

سبک شناختی از نخستین باری که در سال ۱۹۳۷ توسط گوردن آلپورت در ادبیات روانشناسی مطرح شد تاکنون تعاریف و برداشت‌های گوناگونی را پشت سر گذارده است و همواره موضوعی مورد اختلاف بوده است لیکن بطور کلی این اجماع نظری وجود دارد که افراد اطلاعات را از محیط پیرامون تحت الگوهای فکری معینی برای گسترش دانش خود درباره‌ی جهان پیرامون استفاده می‌کنند که این الگوها سبک شناختی فرد می‌باشد. سبک‌های شناختی از هوش فردی متمایز است که می‌تواند بر رشد شخصیت و نحوه‌ی یادگیری و استفاده افراد از اطلاعات تأثیر بگذارد. سبک‌های شناختی خود توانایی نیستند بلکه امکانات ترجیحی استفاده از توانایی‌های فردی هستند. به طور معمول سبک‌های شناختی به نحوه دریافت پردازش و کاربرد اطلاعات توسط افراد اطلاق می‌شود. سبک‌های شناختی معمولاً به عنوان بعدی از شخصیت توصیف می‌شود که نگرش‌ها ارزش‌ها و تعامل اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهند (۱). سبک شناختی یک ساختار مستقل یا طرحواره روان شناختی است که ظاهراً با هوش و جنسیت ارتباط ندارد. به نظر می‌رشد سبک شناختی نسبتاً ثابت و دارای مبنای فیزیولوژیکی احتمالی است و به همین ترتیب با استراتژی‌های یادگیری که می‌تواند از طریق آموزش عرضه شود متفاوت است (۲) و نیز تأثیرات سبک شناختی را می‌توان با عوامل بیرونی مانند مداخلات آموزشی تجارب اجتماعی و گزینه‌های شغلی و ... افزایش یا کاهش داد به همین دلیل است که تحقیقات در این زمینه از اهمیت بالایی برخوردار است (۳).

مدل‌ها و سبک‌ها شناختی (یادگیری) و روش‌های اندازه‌گیری آنها تدوین شده است (۴).

در پژوهش حاضر نیز در راستای روانشناسی شناختی به مباحثی پرداخته می‌شود که پیشینه‌ای در ادبیات روانشناسی نداشته و در تحول و تداوم خود راه به مبانی نظری تازه‌ای می‌برد که علاوه بر آنچه در حوزه نظری، نوآوری‌ها و بدعت‌های دارد در حوزه عملی نیز متضمن رهیافت‌ها و کشف ظرفیت‌هایی است که به موضوعاتی فراتر از موضوعات شناختی از جمله نظریه ساختارهای شناختی، تجربه زیستی، زبان-گفتمان جهان‌بینی، شخصیت... منجر می‌شود. از این رو نتایج حاصل از این تحقیق، می‌تواند موجب گسترش تئوری‌های پیشین گردد و نیز می‌تواند به نظریه‌ای از شخصیت رهنمون می‌شود که با دیگر نظریات شخصیت تفاوتی کیفی دارد زیرا مبنای نظری خود را از ادراک و پردازش اطلاعات و سپس توصیف در قالب‌هایی قرار می‌دهد که پیش از این سابقه نداشته است و از دیدگاهی جدید به آن نگاه می‌کند. اصولاً باید گفت موضوع سبک‌های شناختی دارای این ظرفیت است که افق‌ها و امکاناتی جدید خلق کند و به مباحثی بپردازد که تاکنون از منظر روانشناسی به آنها پرداخته نشده است از جمله این مباحث موضوعاتی چون زبان و گفتمان و تجربه زیستی است که

بررسی آنها پیش از این تنها در حیطه زبان‌شناسان و فیلسوفان بوده و بررسی این موارد در روانشناسی و بویژه روانشناسی شناختی کمتر مورد توجه بوده است و حال در این پژوهش به نتایجی می‌تواند منجر شود که پیش از این سابقه نداشته است.

این نظریه با این پیش فرض که آنچه از خود و دنیای پیرامونمان درک می‌کنیم دقیقاً آن چیزی نیست که وجود دارند بلکه درک ویژه‌ای از واقعیت است که بر گرفته از الگوهای شناختی ما می‌باشند به تبیین هفت سبک شناختی می‌پردازد.

ژان پیازه (۱۸۹۶-۱۹۸۰) روان‌شناس سوئسی مراحل مشخص و همگانی فارغ از جنسیت و فرهنگ در تعاملی فعال با محیط در تسلسلی ثابت و غیر قابل تغییر، چهار مرحله رشد شناختی را در کودکان و نوجوانان پیشنهاد می‌کند: مرحله حسی حرکتی، پیش عملیاتی، عملیات عینی و مرحله عملیات صوری (۵).

مراحل رشد شناختی در آخرین مرحله یعنی مرحله عملیات صوری که تا نوجوانی حدوداً ۱۸-۱۶ سالگی طول می‌کشد و تفکر به قابلیت‌های استدلال انتزاعی دست می‌یابد و در این مرحله نوجوان این توان ذهنی را می‌یابد که به صورتی نظام مند و مجرد در مورد مسایل تامل و تفکر کند و نظریه رشد شناختی ژان پیازه نشان می‌دهد رشد شناختی کودک فقط کسب دانش نیست، کودک باید یک مدل ذهنی از جهان بسازد (۶).

به نظر پیازه بعد از مرحله عملیات صوری هیچ تغییر مهمی در توانایی‌های شناختی روی نمی‌دهد دیدگاه وی درباره رشد شناختی تنها محدود به دوران کودکی تا دوره نوجوانی می‌باشد، بطوریکه این استنباط حاصل می‌شود که این مرحله نقطه پایانی است بر رشد شناختی فرد. "این احتمال وجود دارد که اکثر مردم به درجاتی از مرحله عملیات صوری دست یابند، اما آنها تفکر انتزاعی را اصولاً در زمینه‌های مورد علاقه خود یا متناسب با توانایی‌های خویش مورد استفاده قرار می‌دهند. یک مکانیک اتومبیل نمی‌تواند در مورد فلسفه یا فیزیک در بعد صوری یا نظری فکر کند اما هنگام بررسی نقایص یک اتومبیل عملیات صوری را به کار می‌گیرد (۷). اما در اینجا باید گفت پس از پیازه روانشناسانی هستند که با این نظر مخالفند و معتقدند، در اواخر نوجوانی تغییرات کیفی در توانایی‌های شناختی روی می‌دهد و این تغییرات ادامه می‌یابد که به آن عملیات پسا صوری می‌گویند. در این دوران، نوجوان با چالش‌های عملی روبرو می‌شود که راه حل‌های واقع بینانه تری می‌طلبند و منطق عملیات صوری برای حل این مسایل مفید نیست (۸). در نظریه سبک‌های هفتگانه شناختی (فنی، علوم طبیعی، بازاری، زیبایی‌شناختی، ریاضی-فیزیک، علوم انسانی و ایدئولوژیک) فرض بر این است که پس از طی مرحله عملیات صوری که ماهیتی جهان شمول و عمومی دارد رشد شناختی بر اثر تحول کیفی از جنبه همگانی خود خارج شده و جنبه فردی یافته و دیگر مسیر یکسان و از پیش تعیین شده را چنان که در مراحل رشد شناختی

حاضر از نظر چگونگی گردآوری داده‌های مورد نیاز، در گروه «تحلیل محتوای کیفی» طبقه‌بندی می‌شود. برای این منظور ابتدا داده‌های کیفی گردآوری شده است که منجر به شناسایی جنبه‌های متعدد پدیده شده و امکان تدوین الگوی مفهومی تحقیق فراهم می‌شود.

روش پژوهش کیفی

در این بخش بحث گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری که یک «موقعیت نامعین» است، مورد بررسی و موشکافی قرار می‌گیرد. در فاز کیفی تحلیل محتوای متون با استفاده از متون منتخب مبانی نظری مورد شناسایی و توصیف قرار گرفته و به اشباع نظری می‌رسد. تحلیل کیفی این پژوهش به شیوه اکتشافی با رویکرد نظریه داده بنیاد است که در آن پژوهشگر نوعی تبیین کلی (یا نظریه) از یک فرآیند، اقدام یا تعامل ارایه می‌دهد که حاصل بررسی تعداد زیادی از داده‌ها (در این پژوهش متون) است. نظریه داده بنیاد در طی فرآیند کد گذاری باز، محوری و گزینشی در قالب پارادایم متشکل از شرایط علی، شرایط زمینه‌ای شرایط مداخله گر، مقوله محوری، پیامدها و راهبردها انجام می‌پذیرد (۱۲).

همچنین داده‌های مورد بررسی شامل کلیه اسناد کتابخانه‌ای اعم از کتب و مقالات مرتبط بوده است نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری به صورت هدفمند بوده است و بررسی تا رسیدن به حد اشباع ادامه داده یافته است. یعنی بررسی اسناد تا جایی ادامه میابد که داده جدیدی تولید نشده است.

روش گردآوری داده‌ها در بخش کیفی

جهت گردآوری داده‌ها، سه مرحله مطالعات کتابخانه‌ای مورد استفاده قرار گرفته شده که به شکل زیر نشان داده شده است:
لذا در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از روش‌های زیر استفاده شده است:

۱- بخش مطالعات کتابخانه‌ای: در این روش، اطلاعات از طریق مطالعه کتب، نشریات، منابع اینترنتی و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی جمع‌آوری و پس از انتخاب منابع نسبت به تهیه، فیش برداری و ترجمه متون خارجه اقدام گردید. در این بخش به اشباع نظری در زمینه ادبیات و پیشینه تحقیق مشخص شد و عوامل شناسایی شده در انتهای فصل دوم، جمع‌بندی گردید.

ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی

برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از روش بررسی متون استفاده شده است در این پژوهش با توجه به متون منتخب مبانی نظری مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای با تحلیل داده بنیاد (کیفی) با استفاده از نرم افزار مکس کیودا (۲۰۱۸) به یافتن مؤلفه‌های مختلف گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی،

پایه می‌بینیم طی نکرده بلکه دوران جدیدی آغاز می‌شود که مرحله پسا عملیات صوری محسوب می‌شود که هر انسانی در آن مسیر ویژه خود را داشته و این رشد تحت نظمی معین صورت می‌گیرد و از این پس قادر به فرق گذاری میان مواضع شناختی افراد می‌شویم یعنی آن که رشد شناختی به تناسب توانایی‌های فردی پدیدار می‌شود.

بنابراین رشد شناختی در انسان در مرحله عملیات صوری متوقف نشده و پس از آن شاهد تغییرات کیفی در رشد شناختی افراد هستیم.

در حوزه جهان بینی‌ها نیز در این پژوهش به این نتیجه رهنمون می‌شود که رابطه‌ای تنگاتنگ و بی‌واسطه‌ای میان جهان بینی و سبک‌های شناختی وجود دارد و آنکه انتخاب جهان بینی‌ها در نزد افراد ناشی از این ارتباط است و در این راستا آنچه جهان بینی انسان‌ها یا فلسفه فیلسوف را تعیین می‌کند. منوط به ادراک و ذهنیتی است که در قالب‌های شناختی پردازش می‌شود و ضمن آنکه به پاسخ به این پرسش می‌پردازد که چرا و چگونه فردی، نوعی از نگرش به جهان و جهان بینی خاصی را انتخاب می‌کند (۹). به گفته زیمل کل هستی فرم اش را به مثابه اثره شناخت دقیقاً به ساخت یا سرشت روان مدیون است (۱۰). یا فیخته فیلسوف آلمانی که می‌گوید نوع فلسفه‌ای که یک انسان دارد وابسته به نوع انسانی اوست آنچه او می‌گوید فراسوی فلسفه و فراسوی انسان منفرد نیز صادق است. نوع علمی که انسانیت او در هر لحظه معینی دارد وابسته به نوع انسانیت او در آن لحظه است (۱۰).

بنابراین با توجه به مطالب فوق نتیجه می‌گیریم، پژوهش حاضر کمبود نظریه‌ای مبتنی بر سبک‌های شناختی را پاسخ داده و دیدگاه‌های رایج در روانشناسی را به چالش گیرد و به موضوعاتی از جمله ساختارهای شناختی، زبان، گفتمان و تجربه زیسته در بستری دیگر و زاویه‌ای متفاوت مورد تحقیق قرار می‌گیرد. هدف این پژوهش تبیین گونه‌های سبک‌های هفتگانه شناختی مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان و گفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا صوری می‌باشد.

روش کار

روش پژوهش، فرایند جستجوی منظم برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین است و از مراحل منظم و پیوسته‌ای تشکیل می‌شود، تا امر پژوهش علمی را از آغاز تا پایان امکان پذیر نماید (۱۱). در فصل حاضر روش شناسی پژوهش یعنی نوع تحقیق، روش‌های تحقیق، ابزارهای گردآوری داده‌ها و روش‌های تحلیل داده‌ها به تفصیل تشریح شده است. از نظر هدف با توجه به اینکه پژوهش حاضر به گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری می‌پردازد، در حیطه تحقیق بنیادی طبقه‌بندی می‌شود. همچنین، تحقیق

جدول ۱. توزیع و فراوانی کتب خارجی استخراج شده از پایگاه داده‌های خارجی مورد جستجو

پایگاه داده‌ها	فراوانی	در صد
Bookfi	۳	۶۰٪
Library genesis	۲	۴۰٪
کل	۵	۱۰۰٪

روش تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی

روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی کد گذاری نظری بر گرفته از روش رویکرد نظریه داده بنیاد دارد. کد گذاری عبارت است از عملیاتی که طی آن داده‌ها تجزیه، مفهوم سازی و به شکل تازه‌ای در کنار یکدیگر قرار داده می‌شوند و فرآیند اصلی است که طی آن نظریه بر اساس داده‌ها تدوین می‌شود. در این روش سه رکن اصلی مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها وجود دارند. در این شیوه نظریه بر اساس داده‌ها شکل می‌گیرد. در نظریه داده بنیاد که در آن نظریه از داده‌ها بوجود می‌آید، تحلیل داده‌ها محور اصلی آن می‌باشد. برای تحلیل داده‌ها از سه نوع کد گذاری استفاده می‌شود.

۱: کد گذاری باز

۲: کد گذاری محوری

۳: کد گذاری انتخابی

در مرحله کد گذاری باز نخست بررسی متون با استفاده از روش تحلیل محتوی، مفهوم پردازی، مقوله بندی انجام و سپس بر اساس مشابهت‌ها مفهومی و خصوصیات مشترک میان کدهای باز، مفاهیم و مقولات مشخص شد. پس از کد گذاری باز، کد گذاری محوری انجام گرفت. این کد گذاری با استفاده از پارادایم مورد نظر انجام شد تا روابط شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله گر راهبردها و پیامدها را نشان دهد و در فرایند کد گذاری انتخابی به تدوین نظریه رسیدیم و لذا به گونه‌ای جزئی تر باید گفت در بخش کیفی بعد از پیاده سازی متون روی کاغذ، کد گذاری باز (خواندن خط به خط داده‌ها، استخراج مفاهیم و جملات اصلی، تشکیل مقولات و طبقات اولیه)، کد گذاری محوری (طبقه بندی داده‌ها، مشخص نمودن زیر مقوله‌ها، تشکیل طبقات نهایی)، کد گذاری انتخابی (پیوند مقوله‌ها به یکدیگر) مقوله‌ها استخراج شد.

با توجه به اینکه پژوهش حاضر به گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری می‌پردازد، در حیطه تحقیق بنیادی طبقه بندی می‌شود. همچنین، تحقیق حاضر از نظر چگونگی گردآوری داده‌های مورد نیاز، در گروه «تحلیل محتوای کیفی» طبقه بندی می‌شود. تحقیق کیفی تحلیل محتوای متون با استفاده از متون منتخب مبانی نظری مورد شناسایی و توصیف قرار می‌گیرند و به اشباع نظری

زبان گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری پرداخته شده است. ابتدا مطالعات کتابخانه‌ای در مورد ادبیات و پیشینه برای شناسایی مؤلفه‌های شرایط علی، زمینه ای، مداخله گر، راهبردها و پیامدها برای گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری از طریق بررسی متون صورت گرفته است.

پژوهشگر در متون مبانی نظری کد جدید دریافت نمود آن کد جدید به کدهای قبلی اضافه شد، البته به غیر از پژوهشگر یک متخصص آمار و یکی از اساتید دانشگاه درباره کدها نظر خواهند داد. در حین جمع آوری متون در مورد گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان گفتمان و تجربه زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری پرداخته شد و عوامل علی، زمینه‌ای، مداخله گر، راهبردها و پیامدها مورد نظر بررسی و نهایی شده است.

روش اجرای پژوهش

نرم افزار مکس کیودا (۲۰۱۸) یک برنامه برای تجزیه و تحلیل داده‌های متنی در علوم انسانی با رویکرد پژوهش کیفی، تحلیل داده‌های کیفی می‌باشد. در اولین مرحله پژوهشگر بخشی از متن را مطالعه کرده و سپس در ذهن خود تجسم کند که هم اکنون چه کدی را می‌خواهد به آن بخش از یک پاراگراف متن تخصیص دهد. در امر تخصیص کدها، نخست از میان متون، جملات مورد نظر انتخاب می‌شوند و به هر یک از این جملات کدی مناسب اختصاص داده می‌شود کدها را از بطن متون داده‌های کیفی استخراج می‌شوند. در نرم افزار نام گوینده جمله و جمله ذخیره می‌شود. بر اساس کدهای مذکور مفاهیمی ایجاد می‌شود سپس هر یک از این مفاهیم را به مقولاتی نسبت می‌دهیم مثلاً در این رساله هر یک از این مفاهیم را به مقولاتی مانند علی، زمینه‌ای، مداخله گر، راهبردها و پیامدها اتصال داده و سپس از درون این مقولات نظریه استخراج می‌شود و نرم افزار این امکان را می‌دهد که اشباع نظری را نشان دهد و دیاگرام‌ها و آمارهای ناشی از پژوهش را مصور کند.

جامعه‌ای که از آن محتوای مورد نظر جهت مطالعه نظام مند تحلیل محتوی کیفی به منظور، استخراج مؤلفه‌های ساختارهای شناختی، زبان - گفتمان و تجربه زیسته در سبک‌های هفتگانه شناختی استفاده شد. شامل کتب و مقالات، در پایگاه داده‌های داخلی و خارجی بود. قرآن کریم در تمامی سبک‌های شناختی مورد استناد قرار گرفت و کتب داخلی صرفاً از منابع موجود در کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران استفاده شد که تعدادشان ۴۱ کتاب (اعم از تالیف و ترجمه) و تعداد کتب خارجی ۵ کتاب بود. و ۱ مقاله خارجی از پایگاه داده‌های گوگل اسکالر بدست آمد.

پژوهشگر در متون مبانی نظری کد جدید دریافت نمود آن کد جدید به کدهای قبلی اضافه شد، البته به‌غیر از پژوهشگر یک متخصص آمار و یکی از اساتید دانشگاه درباره کدها نظر خواهند داد. در حین جمع‌آوری متون در مورد گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری پرداخته شد و عوامل علی و زمینه‌ای و مداخله گر و راهبردها و پیامدها مورد نظر بررسی و نهایی شده است. رویی و پایایی در تحقیق کیفی پژوهش حاضر بر اساس معیارهای قابلیت اعتبار یا باورپذیری، بررسی توسط اعضاء (مصاحبه‌شوندگان)، سه سویه‌سازی منابع داده‌ها و قابلیت انتقال‌پذیری صورت گرفته است. معیارهای فوق به عنوان قابلیت اعتماد برای جایگزینی رویی و پایایی پژوهش‌های کیفی در مقایسه با تحقیقات به روش کمی در نظر گرفته شده است (۱۱). قابلیت اعتبار یا باورپذیری: رویی کیفی به این معناست که پژوهشگر صحت یافته‌ها را با به کار بستن شیوه‌های خاص بررسی کند، در حالی که پایایی کیفی نشان می‌دهد که رویکرد پژوهشگر با رویکرد پژوهشگران دیگر و همچنین در پروژه‌های دیگر یکسان و ثابت است. جهت اطمینان از رویی پژوهش در مرحله انتخاب موضوع، محقق مبانی نظری و پیشینه تحقیقات انجام شده در زمینه گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری و سؤالات تحقیق را بر مبنای پیشینه و مبانی نظری طراحی نمود. همچنین کتاب‌ها و مقالات متنوع در زمینه روش‌های طراحی و برنامه‌ریزی تحقیق کنونی بر اساس رهنمودهای عملی این نوشتارها در این زمینه، انجام شده است. بررسی توسط اعضاء: برای حصول اطمینان از رویی پژوهش، یعنی دقیق بودن یافته‌های بدست آمده از روش بررسی توسط مصاحبه‌شوندگان استفاده شد. در این روش، محقق بخشی از یافته‌ها را در اختیار گروه مورد مطالعه قرار می‌دهد تا تحلیل او را بررسی کنند و به این سؤالات پاسخ دهند: آیا محقق برداشت درستی از گفته‌هایشان داشته است؟ آیا این تحلیل برای آنان نیز منطقی به نظر می‌رسد، یا او در فهم معنی داده‌ها دچار خطا شده است؟ در این پژوهش نیز محقق از برخی از مصاحبه‌شوندگان خواست تا گزارش نهایی مرحله نخست، فرآیند تحلیل یا مقوله‌های به دست آمده را بازبینی کرده و نظر خود را در ارتباط با آنها ابراز کنند. به زعم این افراد، یافته‌های پژوهش تا حد بسیار زیادی بازتاب دهنده واقعیت گونه‌شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری بوده است، که خود نشان‌دهنده رویی قابل قبول یافته‌های پژوهش حاضر می‌باشد. سه سویه‌سازی منابع داده‌ها: سه سویه‌سازی به استفاده از منابع متعدد داده‌ها برای ترسیم نتایج، در مورد آن چه حقیقت را تشکیل می‌دهد، اشاره دارد. هدف سه سویه‌سازی، غلبه بر

می‌رسد. روش این تحقیق به صورت تحلیل مضمون می‌باشد. همچنین داده‌های مورد بررسی شامل کلیه اسناد کتابخانه‌ای اعم از کتاب و مقالات مرتبط بوده است که از سایت‌های سیویلیکا، گنجور و ایران داک بهره برداری شده اند. نمونه آماری و شیوه نمونه‌گیری به صورت هدفمند بوده است و بررسی تا رسیدن به حد اشباع ادامه داده شده است. یعنی بررسی اسناد تا جایی ادامه میابد که داده جدیدی تولید نمی‌شود.

در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شده است در این روش، اطلاعات از طریق مطالعه کتب، نشریات، منابع اینترنتی و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی جمع‌آوری و پس از انتخاب منابع نسبت به تهیه، فیش برداری و ترجمه متون خارجه اقدام گردید. در این بخش به اشباع نظری در زمینه ادبیات و پیشینه تحقیق مشخص شد و عوامل شناسایی شده در مبانی نظری، جمع‌بندی گردید. برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از روش بررسی متون استفاده شده است در این پژوهش با توجه به متون منتخب مبانی نظری مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای با تحلیل داده بنیاد (کیفی) با استفاده از نرم افزار مکس کیودا (۲۰۱۸) به یافتن مؤلفه‌های مختلف گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیسته در مطالعات پسا عملیات صوری پرداخته شده است. ابتدا مطالعات کتابخانه‌ای در مورد ادبیات و پیشینه برای شناسایی مؤلفه‌های شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله گر و راهبردها و پیامد برای گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری از طریق بررسی متون صورت گرفته است سؤالاتی که تحقیق بر گرفته از موضوع، مدل و اهداف پژوهش عبارتند از:

شرایط علی گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبانگفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدامند؟

شرایط مداخله گر گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبانگفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدامند؟

شرایط زمینه‌ای گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبانگفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدامند؟

راهبردهای گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبانگفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدامند؟

پیامدهای گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبانگفتمان و تجربه زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدامند؟

کدهای اولیه از داده‌ها است. کدها یک ویژگی داده‌ها را معرفی می‌نمایند که به نظر تحلیل گر جالب می‌رسد. داده‌های کدگذاری شده از واحدهای تحلیل (تم‌ها) متفاوت هستند. مرحله ۳- جستجوی تم‌ها: این مرحله شامل دسته بندی کدهای مختلف در قالب تم‌های بالقوه، و مرتب کردن همه خلاصه داده‌های کدگذاری شده در قالب تم‌های مشخص شده است. در واقع محقق، تحلیل کدهای خود را شروع کرده و در نظر می‌گیرد که چگونه کدهای مختلف می‌توانند برای ایجاد یک تم کلی ترکیب شوند. در این مرحله برخی از کدهای اولیه تم‌های اصلی را شکل می‌دهند، در حالی که برخی دیگر تم‌های فرعی را شکل داده، و مابقی نیز حذف می‌شوند.

مرحله ۴- بازبینی تم‌ها: مرحله چهارم زمانی شروع می‌شود که محقق مجموعه‌ای از تم‌ها را ایجاد کرده و آنها را مورد بازبینی قرار می‌دهد. این مرحله شامل دو مرحله بازبینی و تصفیه تم‌ها است. مرحله اول شامل بازبینی در سطح خلاصه‌های کدگذاری شده است. در مرحله دوم اعتبار تم‌ها در رابطه با مجموعه داده‌ها در نظر گرفته می‌شود.

اگر نقشه تم به خوبی کار کند، آنگاه می‌توان به مرحله بعدی رفت. اما چنانچه نقشه به خوبی با مجموعه داده‌ها همخوانی نداشته باشد، محقق باید برگردد و کدگذاری خود را تا زمانی که یک نقشه تم رضایت بخش ایجاد شود ادامه دهد. محقق در انتهای این مرحله بایستی آگاهی کافی از اینکه تم‌های مختلف کدام‌ها هستند، چگونگی تناسب آنها با یکدیگر، و کل داستانی که آنها درباره داده‌ها می‌گویند در اختیار داشته باشد.

مرحله ۵- تعریف و نام گذاری تم‌ها: مرحله پنجم زمانی شروع می‌شود که یک نقشه رضایت بخش از تم‌ها وجود داشته باشد. محقق در این مرحله، تم‌هایی را که برای تحلیل ارائه کرده، تعریف کرده و مورد بازبینی مجدد قرار می‌دهد، سپس داده‌ها داخل آنها را تحلیل می‌کند. به وسیله تعریف و بازبینی کردن، ماهیت آن چیزی که یک تم در مورد آن بحث می‌کند مشخص شده و تعیین می‌گردد که هر تم کدام جنبه از داده‌ها را در خود دارد.

مرحله ۶- تهیه گزارش: مرحله ششم زمانی شروع می‌شود که محقق مجموعه‌ای از تم‌های کاملاً آبدیده در اختیار داشته باشد. این مرحله شامل تحلیل پایانی و نگارش گزارش است.

نتایج

جهان بینی‌های سبک شناختی فنی

در ادامه متون مربوط به جهان بینی‌های سبک شناختی فنی در جدول ۲ ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین مساله صورت می‌پذیرد.

اکنون بر مبنای الگوی پارادایمی اقدام به تجزیه و تحلیل یافته‌های بالا می‌شود. مقوله محوری، ایده و فکر محوری، حادثه، اتفاق یا واقعه‌ای است که جریان کنش‌ها و واکنش‌ها به سوی آن رهنمون می‌شوند تا آن را اداره، کنترل و یا به آن پاسخ دهند. مقوله

سوگیری‌های ذاتی است که ناشی از بکار گرفتن یک منبع داده، یک روش، یک مشاهده گر و یا یک تئوری در مطالعات می‌باشد. بکار بردن رویکردهای متعدد در یک مطالعه می‌تواند منجر به افزایش قابلیت اعتبار (روایی) و اطمینان اطلاعات گردد، زیرا قدرت یک روش، ضعف روش دیگر را پوشش می‌دهد. بدین منظور، در پژوهش حاضر از منابع و متون مبانی نظری و داده‌های جامع تر و عمیق تری در خصوص مسئله حاصل شود. قابلیت انتقال پذیری: با اینکه خاص بودن و نه تعمیم پذیری صفت بارز پژوهش‌های کیفی است، با این حال در پیشینه پژوهش کیفی، در خصوص تعمیم پذیری مباحثی وجود به زعم لینکلن و گوبا (۱۹۸۵)، قابلیت انتقال یافته‌ها در پژوهش کیفی به این موضوع بستگی دارد که تا چه حد میان شرایطی که یافته‌ها به آن منتقل می‌شوند و شرایط پژوهش اصلی، مشابهت وجود دارد. پژوهشگران کیفی می‌بایست به ارائه تصویر مفصلی از زمینه‌ای که پژوهش در آن انجام شده است بپردازند با این هدف که اطلاعات کافی به خواننده داده شود تا در خصوص کاربردپذیری یافته‌ها در محیط‌های دیگر، که مشابه محیط مورد مطالعه هستند، قضاوت کنند. در این پژوهش نیز محقق به توصیف ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان و شرکت کنندگان در تحقیق پرداخته است تا از این طریق خوانندگان و محققان، دست‌اندرکاران حوزه گونه‌شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان-گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری که این پژوهش را مطالعه می‌کنند بتوانند با در دست داشتن اطلاعات لازم، در خصوص کاربرد یافته‌های این پژوهش در محیط‌های مشابه تصمیم‌گیری کنند.

روش تجزیه و تحلیل: در تحقیقات کیفی بعد از پیاده سازی متون روی کاغذ، کدگذاری باز (خواندن خط به خط داده‌ها، استخراج مفاهیم و جملات اصلی، تشکیل مقولات و طبقات اولیه)، کدگذاری محوری (طبقه بندی داده‌ها، مشخص نمودن زیر مقوله‌ها، تشکیل طبقات نهایی)، کد گذاری انتخابی (پیوند مقوله‌ها به یکدیگر) مقوله‌ها استخراج شد. تحلیل تم فراگردی بازگشتی است که در آن حرکت به عقب و جلو در بین مراحل ذکر شده وجود دارد. به علاوه تحلیل تم فراگردی است که در طول زمان انجام می‌پذیرد. مرحله ۱- آشنایی با داده‌ها: برای اینکه محقق با عمق و گستره محتوایی داده‌ها آشنا شود لازم است که خود را در آنها تا اندازه‌ای غوطه ور سازد. غوطه ور شدن در داده‌ها معمولاً شامل «بازخوانی مکرر داده‌ها» و خواندن داده‌ها به صورت فعال (یعنی جستجوی معانی و الگوها) است. در پژوهش کنونی، محقق قبل از اینکه کدگذاری داده‌ها را شروع کند یک بار کل داده‌های حاصل از متون را خوانده است. در واقع از آغاز همین مرحله، یادداشت برداری و علامت گذاری معانی که در مراحل بعدی به آنها نیاز پیدا خواهد شد شروع شده است. مرحله ۲- ایجاد کدهای اولیه: مرحله دوم زمانی شروع می‌شود که محقق داده‌ها را خوانده و با آنها آشنایی پیدا کرده است. این مرحله شامل ایجاد

برخورد با پدیده مورد نظر می‌باشند. راهبردها مقصود داشته، هدفمند است و به دلیلی صورت می‌گیرد. در عین حال ممکن است برای اهدافی صورت پذیرد که مربوط به پدیده نباشد اما به هر حال پیامدهایی را برای پدیده در بر خواهد داشت. پیامدها در واقع آن دسته از نتایجی را شامل می‌شوند که بر اثر راهبردها پدیدار می‌گردند. پیامدها حاصل کنشها و واکنشها می‌باشند. آنها را همواره نمی‌توان پیشبینی نمود و الزاما همان‌هایی نمی‌باشند که افراد قصد آن را داشته‌اند. پیامدها ممکن است حوادث و اتفاقات باشند، شکل منفی به خود بگیرند، واقعی یا ضمنی باشند، و در حال یا آینده به وقوع بپیوندند. همچنین این امکان وجود دارد که آن چه که در برهه‌ای از زمان پیامد به شمار میرود در زمانی دیگر به بخشی از شرایط و عوامل تبدیل گردد.

محوری با این سوال اصلی همراه است که دادها به چه چیز دلالت می‌کنند؟ مقوله محوری ایده (نگاره، تصور) یا پدیده‌های است که اساس و محور فرایند است. این مقوله همان عنوانی (نام یا برچسب مفهومی) است که برای چارچوب یا طرح به وجود آمده در نظر گرفته می‌شود. در خصوص شرایط علی باید گفت که شرایط علی، وقایع و اتفاقاتی هستند که به وقوع یا گسترش پدیده مورد نظر می‌انجامد. شرایط زمینه‌ای شرایط ویژه‌ای می‌باشند که راهبرد را تحت تأثیر قرار می‌دهند. شرایط زمینه‌ای، نشانگر مجموعه شرایط خاصی است که در آن راهبردهای کنش و واکنش صورت می‌پذیرد. شرایط مداخله‌گر، شرایط ساختاری‌ای هستند که به پدیده مورد نظر تعلق دارند و بر راهبردهای کنش و واکنش اثر می‌گذارند. آنها راهبردها را درون بستر خاصی محدود یا تسهیل می‌کنند. اقدامات یا تعاملات ویژه که از پدیده اصلی حاصل می‌شوند. راهبردها مبتنی بر کنشها و واکنشهایی برای کنترل، اداره و

جدول ۲. یافته‌های مربوط به مقوله‌های اصلی و فرعی جهان بینی‌های سبک شناختی فنی

مفاهیم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
آرمان‌های تغییر و تولید مادی، تلاشی عینی و مبارزه جویانه برای تغییر ساختن و تولید مادی ماتریالیسم مکانیکی	خوش بین نسبت به آینده در پرتو پیشرفت تکنولوژی و سطره بر جهان	شرایط علی
خوش بین به آینده، اراده‌ای خیر خواهانه، انسان سوژه‌ای فعال، چالشگر و اثر گذار و رو به سوی آینده مبدل حضور همه جانبه تکنولوژی، ماهیت فنی انسانی	جهان و انسان به مثابه دستگاهی مکانیکی و کل قابل تجزیه و کمی	شرایط زمینه‌ای
ماشینی بودن انسان، تأثیر پذیری انسان از محیط، به صورتی قانون مند و قابل پیش بینی رفتار می‌کن تبدیل فرایندهای اجتماعی به امری طبیعی، مهندسی	تولید مادی و ساختن	شرایط مداخله‌گر
ماتریالیسم مکانیکی، تجربه‌گر، عینی‌گر، کمیت‌گر، عمل‌گر، نظریه در خدمت عمل روان‌شناسی رفتاری تولید مادی و ساختن جهان و انسان به مثابه دستگاهی مکانیکی و کل قابل تجزیه و کمی کنترل، دستکاری و تعمیر و مهندسی روابط و مکانیستی و اراده‌گرایانه و دیگری به مثابه ابژه، در برابر جهان، خوش بین به آینده در پرتو پیشرفت تکنولوژی و سطره بر جهان	تقدم ماده بر ذهن	مقوله محوری
تولید ابزار در راستای تامین نیازهای زیستی برای بقا بران خخل و فقدانی هستند که ناشی از عبور از ساحت خیالی به نمادین و دست‌یابی به ابژه زبان اراده‌گرایانه، ساختار یافته سرگرمی شامل تغییر، دستکاری و کاربرد تکنیک دال مرکزی یک مکانیسم مادی برای تولید شی تعامل با دیگری از طریق کنترل، دستکاری و تعمیر و مهندسی روابط و مکانیستی و دیگری به مثابه ابژه محوریت تولید و یکی تولید شی و ساختن و دیگری تولید زنده	گرایش به تجربه‌گرایی، عینی‌گرایی، کمیت‌گرایی، عمل‌گرایی و نظریه در خدمت عمل، فهم ابزاری	راهبرد

خداوند همچون «مهندس اعظم»

صنع متفن

تجزیه و تحلیل تک تک داده‌ها در ارتباط با سؤالات تحقیق در بخش کیفی پژوهش (بررسی متون) به سؤالات مؤلفه‌ها و شاخص‌های گونه شناسی سبک‌های شناختی هفتگانه مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان_گفتمان و تجربه‌زیستی در مطالعات پسا عملیات صوری کدام است؟ پاسخ داده شده است:
سوال اول: مولفه‌ها و شاخصهای سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی کدامند؟

بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری برای الگوی سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی در زیر آمده است:

جدول ۳. برای سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی

Code System	مبانی نظری
خوش بینی نسبت به آینده در پرتو پیشرفت تکنولوژی و سیطره بر جهان	■
جهان و انسان به مثابه دستگامی مکانیکی و کل قابل تجزیه و کمی	■
تولید مادی و ساختن	■
تقدم ماده بر ذهن	■
کنترل دستکاری و تعمیر و مهندسی روابط و مکانیستی و اراده گرایانه	■
گرایش به تجربه گرایی	■
عینی گرایی	■
کمیت گرایی	■
عمل گرایی و نظریه در خدمت عمل	■
فهم ابزاری	■

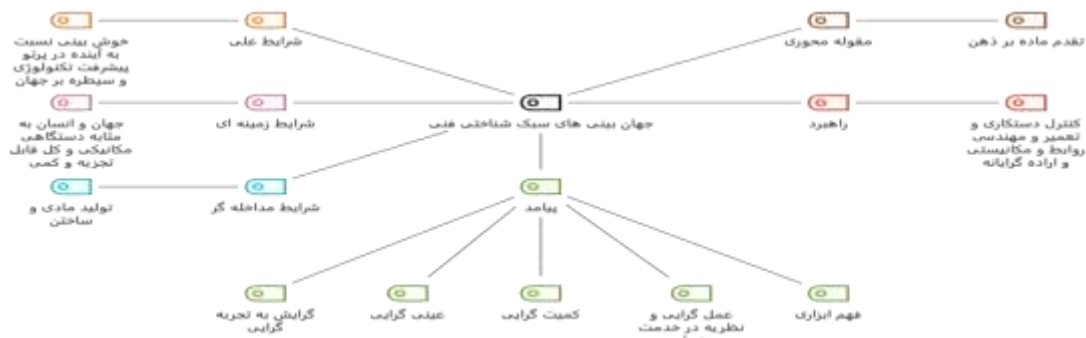
جدول ۴. اشباع نظری برای سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی

Code System	مبانی نظری	SUM
خوش بینی نسبت به آینده در پرتو پیشرفت تکنولوژی و سیطره بر جهان	13	13
جهان و انسان به مثابه دستگامی مکانیکی و کل قابل تجزیه و کمی	12	12
تولید مادی و ساختن	33	33
تقدم ماده بر ذهن	10	10
کنترل دستکاری و تعمیر و مهندسی روابط و مکانیستی و اراده گرایانه	9	9
گرایش به تجربه گرایی	22	22
عینی گرایی	21	21
کمیت گرایی	23	23
عمل گرایی و نظریه در خدمت عمل	22	22
فهم ابزاری	37	37
Σ SUM	202	202

MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و شاخصهای سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی استخراج شده به شکل زیر است.

طبق جداول بالا شاخصهای سبک جهان بینی‌های سبک شناختی فنی آمده است.

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی

نمودار ۱. خروجی نهایی برای سبک جهان بینی های سبک شناختی فنی

جهان بینی های سبک شناختی طبیعی در ادامه متون مربوط به جهان بینی سبک شناختی طبیعی در جدول ۵ می شود. ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین مساله صورت می پذیرد.

جدول ۵. یافته های مربوط به مقوله های اصلی و فرعی جهان بینی سبک شناختی طبیعی

کد اولیه	مقوله فرعی	مقوله اصلی
همنوی، هماهنگی، تقدیس و هم سازی با طبیعت و هستی انسان را بخشی، جدایی ناپذیر از جهان ساحت واقع همان جهان است، پیش از آن که زبان پاره پاره اش کند چیزی است که تن به نمادین شدن وارد زبان نمی شود تا قابل شناسایی باشد	اعتقاد به قانون مندی های طبیعت، هماهنگی با آن و ضدیت با ماشین وارگی و تقابل با تکنولوژی	شرایط علی
نگرانی در خصوص آثار مخرب تکنولوژی و تمدن تمرکز بر رشد و پیشرفت انسانی و ابعاد روحی ستایش ارزش های طبیعی و زیستی، ضدیت با تمدن، ستیاش طبیعت و کودکی، کودکان خود بیگانه نشده تا کودک نشوید، وارد ملکوت پدر آسمانی من نمی شوید	زایش، رشد و شکوفایی موجود زنده طبیعت گرایی سنت گرایی، نگاه جزئی نگر و تفکیک گرا در تمامی گرایشات رفتار	شرایط زمینه ای شرایط مداخله گر
تمرکز بر وجوده منفی توسعه فیزیکی و شهر گرایی انسان را در مقابل طبیعت و فراتر از آن در مقابل هستی پذیرش واقعیت و پرهیز از نزاع با محیط و خویش، نگوشت زرق و برق و گرایش به ساده زیستی	صلح با خود و محیط	مقوله محوری
کشاورزی و دامداری زبان ارتجالی وابسته به کل و فاقد مرز بندی با محوریت «من هم با ... هستم»	حضور در جهان، ساده زیستی و رستگاری طلبی	راهبرد
تفریحات به صورت پیوند، استحال، کار بردهای بدنی (ورزش های بدون رقابت) و در طبیعت بودن دال مرکزی جهان ارگانیزم زنده برای تولید زنده یکی تولید شی و ساختن و دیگری تولید زنده خداوند را نه به مثابه موجودیتی بیرون از جهان، بلکه همچون «جان جهان	مراقبت، محبت و همدلی با دیگری جزئی از طبیعت زنده، به هم پیوسته و در صیورورت و رشد و زایش و بالیدن ملدام.	پیامد

نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری در زیر آمده است:

سوال دوم: مولفه‌ها و شاخصهای سبک جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی کدامند؟
بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع

جدول ۶. برای جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی

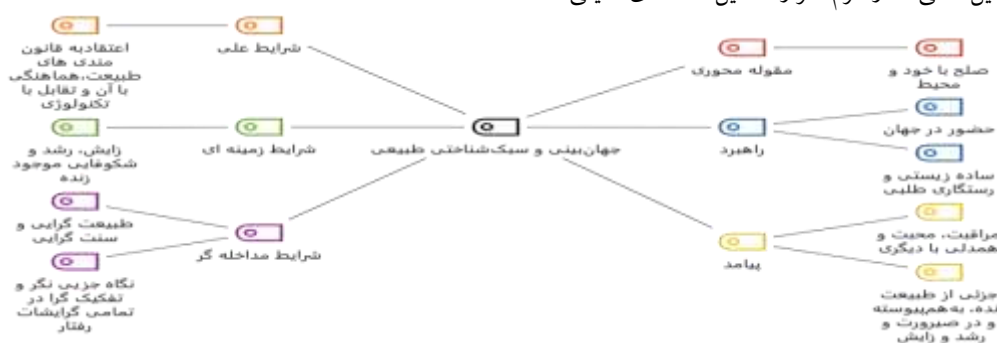
Code System	میانای نظری
اعتقادبه قانون مندی های طبیعت، هماهنگی با آن و تقابل با تکنولوژی	29
زایش، رشد و شکوفایی موجود زنده	11
طبیعت گرایی و سنت گرایی	17
نگاه جزئی نگر و تفکیک گرا در تمامی گرایشات رفتار	15
صلح با خود و محیط	10
حضور در جهان	14
ساده زیستی و رستگاری طلبی	37
مراقبت، محبت و همدلی با دیگری	13
جزئی از طبیعت زنده، به‌هم‌پیوسته و در صیوررت و رشد و زایش	25

جدول ۷. اشباع نظری برای جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی

Code System	میانای نظری	SUM
اعتقادبه قانون مندی های طبیعت، هماهنگی با آن و تقابل با تکنولوژی	29	29
زایش، رشد و شکوفایی موجود زنده	11	11
طبیعت گرایی و سنت گرایی	17	17
نگاه جزئی نگر و تفکیک گرا در تمامی گرایشات رفتار	15	15
صلح با خود و محیط	10	10
حضور در جهان	14	14
ساده زیستی و رستگاری طلبی	37	37
مراقبت، محبت و همدلی با دیگری	13	13
جزئی از طبیعت زنده، به‌هم‌پیوسته و در صیوررت و رشد و زایش	25	25
Σ SUM	171	171

طبق جداول ۶ و ۷ شاخصهای جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی آمده است.
پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و شاخصهای استخراج شده به شکل زیر است.

طبق جداول ۶ و ۷ شاخصهای جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی آمده است.
پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی

نمودار ۲. خروجی نهایی برای سبک جهان‌بینی سبک‌شناختی طبیعی

در ادامه متون مربوط به جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری ارائه می‌شود.

جهان‌بینی های سبک شناختی بازاری در ادامه متون مربوط به جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری در جدول ۸ ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین مساله صورت می‌پذیرد.

جدول ۸. یافته‌های مربوط به مقوله‌های اصلی و فرعی جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری

کد اولیه	مقوله فرعی	مقوله اصلی
	جهان را هم چون عرصه نبرد و رقابتی فرض، انسان در این عرصه با فردگرایی، عقلی ابزاری و عمل‌گرایی معطوف به سود، شناختی هدف از زندگی اجتماعی صرفاً تأمین منافع و خواست‌های فردی مورد توجه قرار دادن هر عملی را به تنهایی دال‌های مرکزی در بازاری «بهره‌وری»، برخورداری و کسب لذت است.	جهان صحنه مبارزه و رقابت در برابر جهان، کنترل محیط، شرایط علی کارایی، پیشرفت، گرا، حرکت تدریجی و انباشتی و انعطاف پذیر
	رویکردی مادی و قدرت مدار را بازگو	فایده گرایی، پراگماتیسم، جهان صحنه مبارزه و رقابت در برابر جهان، منطق ابزاری و حساب‌گرانه مبتنی بر سود و زیان
	فردگرایی و آرمان‌گرایی کمتر استعداد ایدئولوژی سازی در مفهوم حقیقت مفهومی سیال و نسبی گرایش چندانی به موضوع حقیقت دوری از جهان بینی‌های آرمان شهری مقاومت و پرهیز در برابر مفاهیمی آرمان شهری و اجتماعی درستی و نادرستی یک عمل یا رویه رفتاری را تنها سنجش و ارزیابی پیامدهای آن عمل تعیین می‌کند و عملی درست و الزامی است که پیامدهای بهتر و پربارتری را به بار آورد	فرد گرایی و عقل ابزاری، دال مرکزی بهره‌وری و تمتع از جهان
	بیشترین میزان فایده و بهره‌وری باشد و به ایجاد بالاترین فایده و خوشی ساده‌ترین عنصر اخلاقی لذت و رنج لذت را نفع شخصی و فردی می‌داند و خود محوری	فایده و بهره‌وری مادی، پیشرفت گرا به شکل انباشتی، واقع‌گرا و انعطاف پذیر
	لذت جویی برای خود و دیگران، نگوهرش رنج و ستایش لذت و تفریح عمل‌گرا بدون آرمان‌گرایی به قصد لذت جویی سودگرا و لذت‌گرای محض	دیگران به مثابه رقیب، عمل‌گرا بدون آرمان‌گرایی، روانشناسی موفقیت به عنوان یکی از پیامدهای منفی
	تقریر سودگرایانه (مرحله دوم و سوم مازلو)	جهان صحنه مبارزه و رقابت در برابر جهان، فلسفه فایده گرایی و پراگماتیسم و آزادی فردی
	پول چون نماد (بازاری) زبان معطوف به جهت‌گیری، قصد و مصرف زبان با محوریت «من می‌خواهم...»	کسب سود، بهره‌وری و اقتدار و سلطه بر خود، دیگران و طبیعت و داشتن، جهان عرصه تقابل و رقابت و شکست و موفقیت
	تفریحات به صورت انباشت، استفاده از عقل ابزاری و رقابت (ورزش‌های رقابتی مبتنی بر برد و باخت)	
	بهره‌وری، گیرندگی و لذت دال مرکزی این دو سبک جهان صحنه تمتع و بهره‌وری عینی و مادی	
	بهره‌وری، تمتع، کسب سود، بهره، کسب لذت مسئولیت در قبال رفتار و کردار اراده آزاد فرد	
	تمایلات و مصالح	
	انسان باید مسئولیت فردی‌اش، خداوند در این سبک‌شناختی، بسان یک ایده آل و منبع قدسی منشأ همه‌ی برکات و مالک هستی، تاکید بر جنبه رزاقیت خداوند	

نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری الگو در زیر آمده است:

سوال سوم: مولفه‌ها و شاخصهای سبک جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری کدامند؟
بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و گزینشی انتخاب شد قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع

جدول ۹. برای جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری

Code System	مبایلی نظری
جهان صحنه مبارزه و رقابت در برابر جهان	30
کنترل محیط	15
کارایی	17
پیشرفت گرا	29
حرکت تدریجی و انباشتی و انعطاف پذیر	18
فایده گرایی	23
پراگماتیسم	13
منطق ابزاری و حساب گرانه مبتنی بر سود و زیان	16
فردگرایی و عقل ابزاری	10
دال مرکزی بهره وری و تمتع از جهان	8
فایده و بهره وری مادی	27
پیشرفت گرا به شکل انباشتی	9
واقع گرا و انعطاف پذیر	22
دیگران به مثابه رقیب	7
عمل گرا بدون آرمان گرایی	4
روانشناسی موفقیت به عنوان یکی از پیامدهای منفی	17
فلسفه فایده گرایی و پراگماتیسم و آزادی فردی	13
کسب سود بهره‌وری و اقتدار و سلطه بر خود و دیگران و طبیعت	12
جهان عرصه تقابل و رقابت و شکست و موفقیت	33

جدول ۱۰. اشباع نظری برای جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری

Code System	مبایلی نظری	SUM
جهان صحنه مبارزه و رقابت در برابر جهان	30	30
کنترل محیط	15	15
کارایی	17	17
پیشرفت گرا	29	29
حرکت تدریجی و انباشتی و انعطاف پذیر	18	18
فایده گرایی	23	23
پراگماتیسم	13	13
منطق ابزاری و حساب گرانه مبتنی بر سود و زیان	16	16
فردگرایی و عقل ابزاری	10	10
دال مرکزی بهره وری و تمتع از جهان	8	8
فایده و بهره وری مادی	27	27
پیشرفت گرا به شکل انباشتی	9	9
واقع گرا و انعطاف پذیر	22	22
دیگران به مثابه رقیب	7	7
عمل گرا بدون آرمان گرایی	4	4
روانشناسی موفقیت به عنوان یکی از پیامدهای منفی	17	17
فلسفه فایده گرایی و پراگماتیسم و آزادی فردی	13	13
کسب سود بهره‌وری و اقتدار و سلطه بر خود و دیگران و طبیعت	12	12
جهان عرصه تقابل و رقابت و شکست و موفقیت	33	33
SUM	323	323

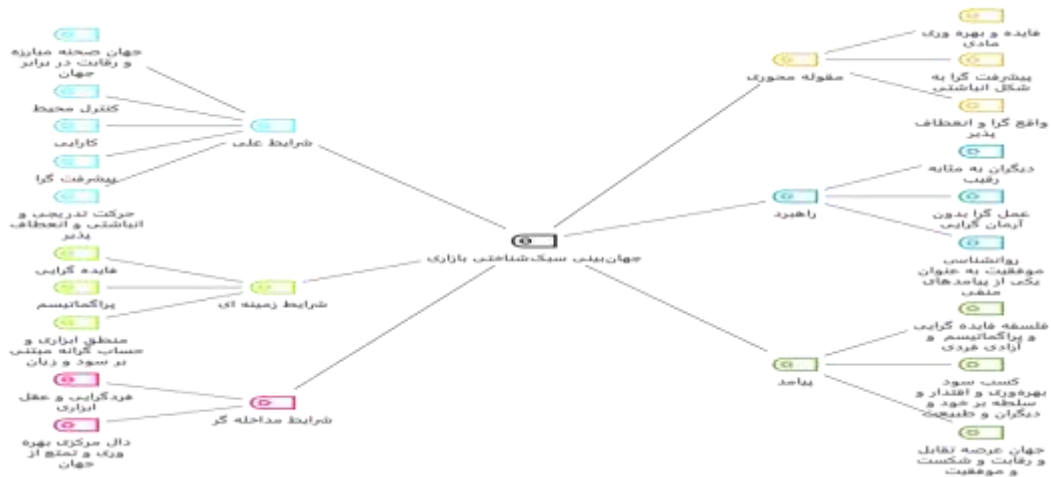
طبق جداول ۹ و ۱۰ شاخصهای جهان‌بینی سبک‌شناختی بازاری آمده است.

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند

استخراج شده به شکل زیر است.

کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی

MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و شاخصهای

نمودار ۳. خروجی نهایی برای جهان بینی سبک شناختی بازاری

بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری برای الگو در زیر آمده است:

جهان بینی و سبک شناختی زیبایی شناختی (هنری)
 در ادامه متون مربوط به جهان بینی و سبک شناختی زیبایی شناختی (هنری) در جدول ۱۰ ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین مساله صورت می پذیرد (پیوست ۴).
 در ادامه یافته های مربوط به این مدل ارائه می شود
 مولفه ها و شاخصهای سبک جهان بینی و سبک شناختی زیبایی شناختی (هنری):

جدول ۱۱. برای جهان بینی و سبک شناختی زیبایی شناختی (هنری)

Code System	میانای نظری
مصلحت گرایی	
تاکید بر زندگی در لحظه و تمرکز بر هستی اکتویی	
تمرکز بر مفاهیم علمی منطقی اخلاقی و ایدئولوژیک نا علم گرا	
جهان صحنه زیبایی و زشتی و کسب لذت و بی اعتنا به گزاره های صادق	
لذت گرایی فارغ از سودمندی	
جهان هم چون مهمان خانه	
جایی برای تمتع و لذت و ادراک نظم اشیا و لذت ناشی از آن	
فردگرا و احساس بیگانگی با دیگری	
بی قرار و معترض	
پرهیز از جمع گرایی و نگویش جمعیت	
بهره وری لذت مدار	
لذت گرایی مداوم	
انسان در جهان	
فهم رخدادی	
متفاوت بودن و کسب لذت ارتباط بی واسطه با هستی	
میل به تجربه های نو	
قرار نگرفتن در چهارچوب ها	
میل به لذت معطوف به امر زیبا	
آشنایی زردابی و خلاف آمد بودنش	

جدول ۱۲. اشباع نظری برای جهان‌بینی و سبک‌شناختی زیبایی‌شناختی (هنری)

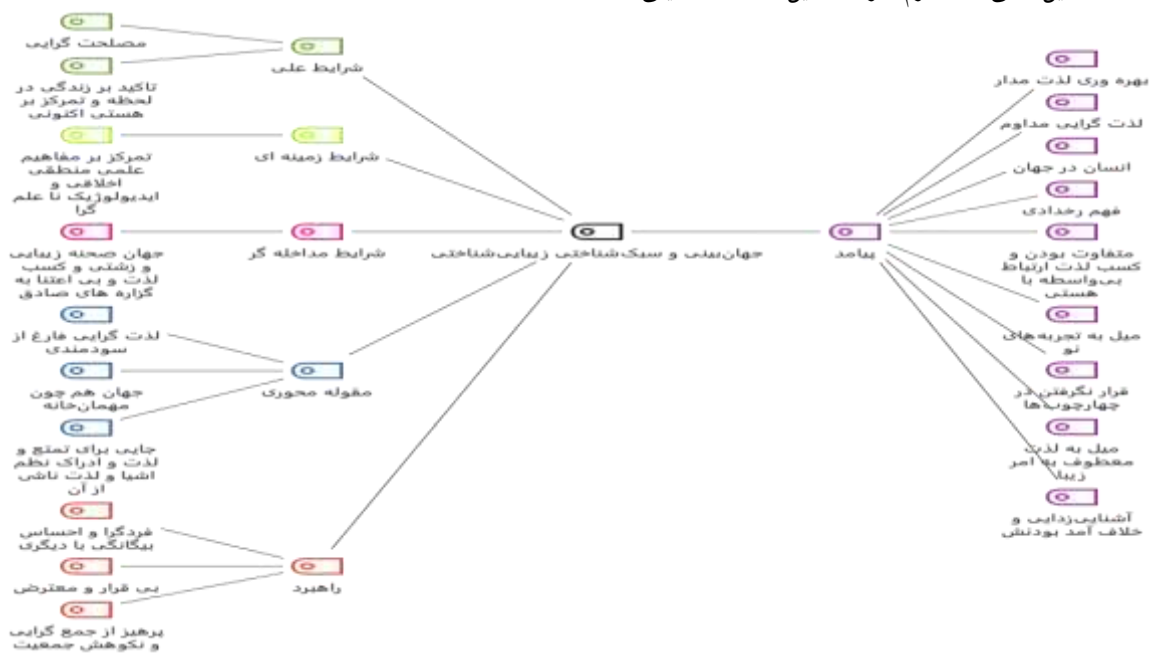
Code System	میان‌بندی نظری	SUM
مصلحت‌گرایی	10	10
تاکید بر زندگی در لحظه و تمرکز بر هستی‌اکنونی	9	9
تمرکز بر مفاهیم علمی منطقی اخلاقی و ایدئولوژیک تا پیام کرا	27	27
جهان‌شنه زیبایی و رشتگی و کسب لذت و بی‌اعتنا به گزاره‌های صادق	14	14
لذت‌گرایی فارغ از سودمندی	10	10
جهان هم چون مهمان‌خانه	8	8
جایی برای تمتع و لذت و ادراک نظم اشیا و لذت ناشی از آن	7	7
فردگرا و احساس بیگانگی با دیگران	15	15
بی‌قرار و معترض	15	15
برهیز از جمع‌گرایی و نگوشتن جمعیت	21	21
بهره‌وری لذت‌مدار	10	10
لذت‌گرایی مداوم	29	29
انسان در جهان	8	8
فهم رخدادی	18	18
متفاوت بودن و کسب لذت ارتباط بی‌واسطه با هستی	20	20
میل به تجربه‌های نو	23	23
قرار نگرفتن در چهارچوب‌ها	22	22
میل به لذت معطوف به امر زیبا	5	5
آشنایی‌زدایی و خلاف آمد بودنش	34	34
SUM	305	305

طبق جدول ۱۱ و ۱۲ شاخص‌های جهان‌بینی و سبک‌شناختی

زیبایی‌شناختی (هنری) آمده است.

MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی

نمودار ۴. خروجی نهایی برای جهان‌بینی و سبک‌شناختی زیبایی‌شناختی (هنری)

در ادامه یافته‌های مربوط به جهان‌بینی سبک‌شناختی بر مبنای ارائه می‌شود

جهان‌بینی‌های سبک‌شناختی ریاضی- فیزیک در ادامه متون مربوط به جهان‌بینی سبک‌شناختی ریاضی و فیزیک در جدول ۱۳ ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین مساله صورت می‌پذیرد.

جدول ۱۳. یافته‌های مربوط به مقوله‌های اصلی و فرعی جهان‌بینی سبک‌شناختی ریاضی

کد اولیه	مقوله فرعی	مقوله اصلی
جهان را به مثابه ابژه‌ای برای شناخت، دست‌کاری و تغییر در نظر می‌گیرند	انسان در برابر جهان، فهم ابزاری	شرایط علی
نوعی فاعلیت و مداخلیت در قبال هستی دارند		
سی از ناامنی در جهانی غیرقابل پیش‌بینی و همواره در تغییر		

جهانی که گذرا و غیرقابل کنترل

غلبه بر این حس ناامنی در سبک‌شناختی ریاضی- فیزیک از طریق شناخت و کسب دانش از جهان به منظور کنترل آن، انسان گرگ انسان است

انسان در برابر جهان، جهان صرفا بنا بر عینیت و شیءیت یافتگی آن برای ما قابل دسترسی تمتع و شناخت است، ضروری است که از دنیا فاصله گرفته و در مقابل آن بایستیم ریاضی- فیزیک مربوط به ساحت نمادین

جهان را چون دستگامی دقیق منظم منطقی ادراک می‌کند شرایط زمینه ای که تنها علم قادر به شناخت آن است

فهم رخدادی: فهم رخدادی در درون و با انسان اتفاق می‌افتد و یک‌باره بوده و حاصل اتحاد سوژه و ایزه است، فهم ابزاری: فهم ابزاری در بیرون و تدریجی و تکه‌پاره شده است و در آن سوژه و ایزه در برابر یکدیگرند

اهمیت ارتباط حقوقی انسان با انسان‌های دیگر، زندگی اجتماعی مبتنی بر قانون و مقررات

ساخت گرا و ساخت پذیر، تابع نظم موجود، انطباق، قوانین، ملاک‌ها، ارزش‌ها، نام پدر، مستعد رفتارهای وسواس گونه و در برابر جهان زبان دقیق، استدلالی، پرسشگر و شکاک با محوریت «من فکر می‌کنم، به نظرم...»

مرحله ۴ مازلو، نیازهای شناختی: دانش و فهمیدن، کنجکاوی، کاوش، نیاز به معنا و پیش‌بینی

ه دنبال چالش‌های فکری، نظری و حل مسایل منجر به شناخت. رقابت‌های نظری بدون عطف توجه به برد و باخت

شناخت در دو وجه متعارض تحقیق و محاسبه و تأمل و فهم دال مرکزی این دو سبک‌شناختی است که هر دو ایزه‌ای ذهنی اندیشه محاسبه گر و تاملی

جمع آوری اطلاعات از همه چیز مهمتر اصالت موضوع شناخت،

تاکید بر شناخت و فهم، موضوع اصلی در این رویکرد شناختی قطعی و متقن و تک جوابی مبتنی بر کسب دانش است، انباشت اطلاعات، تاکید بر حافظه، مهارت و راهکارهای عملی، اصالت بر دو پرسش چگونه» و «چرا»

خداوند طاس نمی‌اندازد، خداوند جهان را با دقتی ریاضی آفریده خداوند چنان «ساعت ساز

سوال چهارم: مولفه‌ها و شاخصهای سبک ریاضی و فیزیک کدامند؟ سپس بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری برای الگو در زیر آمده است:

جدول ۱۴. برای جهان‌بینی سبک‌شناختی ریاضی و فیزیک

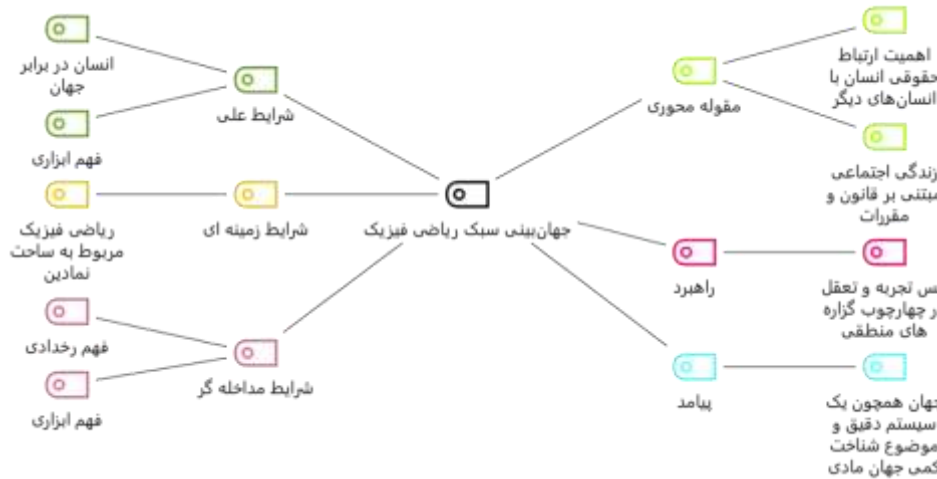
Code System	میانای نظری
انسان در برابر جهان	
فهم ابزاری	
ریاضی فیزیک مربوط به ساخت نمادین	
فهم رخدادی	
فهم ابزاری	
اهمیت ارتباط حقوقی انسان با انسان‌های دیگر	
زندگی اجتماعی مبتنی بر قانون و مقررات	
حس تجربه و تعقل در چهارچوب گزاره های منطقی	
جهان همچون یک سیستم دقیق و موضوع شناخت کمی جهان مادی	
SUM	

جدول ۱۵. اشباع نظری برای جهان‌بینی سبک‌شناختی ریاضی و فیزیک

Code System	میانای نظری	SUM
انسان در برابر جهان	15	15
فهم ابزاری	29	29
ریاضی فیزیک مربوط به ساخت نمادین	17	17
فهم رخدادی	23	23
فهم ابزاری	18	18
اهمیت ارتباط حقوقی انسان با انسان‌های دیگر	13	13
زندگی اجتماعی مبتنی بر قانون و مقررات	10	10
حس تجربه و تعقل در چهارچوب گزاره های منطقی	16	16
جهان همچون یک سیستم دقیق و موضوع شناخت کمی جهان مادی	30	30
SUM	171	171

طبق جدول ۱۴ و ۱۵ شاخص‌های جهان‌بینی سبک‌شناختی ریاضی و فیزیک آمده است.

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و شاخصهای استخراج شده به شکل زیر است.

نمودار ۵. خروجی نهایی برای جهان بینی سبک شناختی ریاضی و فیزیک

در ادامه یافته های مربوط به این مدل ارائه می شود

جهان بینی ها و سبک شناختی علوم انسانی

در ادامه متون مربوط به جهان بینی و سبک شناختی علوم انسانی در

جدول ۱۶ ارائه شده است. در ادامه تجزیه و تحلیل بر مبنای همین

مسأله صورت می پذیرد.

جدول ۱۶. یافته های مربوط به مقوله های جهان بینی و سبک شناختی علوم انسانی

کد اولیه	مقوله فرعی	مقوله اصلی
بر وجود انسانی متمرکز، انسان انضمامی و خاص اصالت به زندگی و زمین، اندیشه های وجودی اصالت دادن به وجود، نگرشی انسان گرایانه به انسان، انسان قبل از هر چیز وجود دارد، یک فرد آزاد است که انتخاب کند، شیوه های متفاوت عمل کند هر انسان، وجودی یگانه است که خود مسئول و سازنده سرنوشت خویش است هستی مقدم بر ماهیت است، انسان از طریق آگاهی خود ارزش های خود را خلق می کند نقطه شروع فرد را «اضطراب وجودی»، احساس ترس، سرگردانی، سردرگمی یا اضطراب در مواجهه با دنیایی به ظاهر بی معنا یا پوچ نامیده اند. شناخت وجودی نه ادعای بی افکندن یک مکتب تازه در برابر مکاتب دیگر دارد و نه تکنیک درمانی تازه ای به سایر تکنیک ها می افزاید ساختار هستی انسان و مفهوم وجود را نه می توان عینی سازی، بی پیش داوری و ذهنی پیشینی	شرایط علی در جستجوی معنای زندگی، معنا گرایی و پرهیز از پوچ انگاری رابطه مبتنی بر آگزیستانسیالیسم، اصالت به زندگی و زمین	
مرگ ناگزیر خویش آگاه، فرض بیهودگی دنیا، معنای هستی و جهان زیسته جایگاه ویژه ای	نیاز به خود شکوفایی، توجه به استعداد های فردی و جسمی	شرایط زمینه ای فرد آزاد، خود مختار و آگاه، آزادی به عنوان اصلی غیر قابل مذاکره مفاهیم متکی بر فهم و تفسیر، تفسیر گرایی و اصالت به تفسیر به جای متن
زندگی بی معناست، بودن و تلاش بیهوده انسان، پرتاب شدن بی پرسش و بی خواست انسان به درون دنیا، خروج بدون رضایت انسان از دنیا، چهار دلهره اصلی انسان شامل مرگ، آزادی، تنهایی و پوچی معنا دهی به زندگی و فایق آمدن بر پوچی و روزمرگی اصل تقدم هستی بر ماهیت زندگی معنادار لازمه هستی اصیل است انسان به دلیل ترس از مرگ و برای رهایی از دلهره ناشی از ترس از مرگ، به زندگی معنا می بخشد	شناخت وجودی، اصالت بر شناخت وجود	مقوله محوری
سبک علوم انسانی به ساحت واقع با نظم گریزی، در هماهنگی و درجهان بودن و تامل در هستی و در راستای شناور بودن، مجذوب بودن و استحاله در طبیعت و لذت از زیبایی ها و تامل،	ماهیت انسانی زندگی در مقابل ماهیت خدایی	پیامد مبتنی بر روش های پدیدار شناسی، روش کیفی، بکار گیری روش پدیدار شناسی و تاویل در متن از طریق کیفی

همدلی و مستعد رفتارها و ذهنیت هیستریک قابل تشخیص اند
چالش های فکری
نظری درباره انسان
پیگیری مستمر اخبار و اطلاعات، رقابت های نظری معطوف به
برد و باخت

فهم و همدلی، توجه به ضرورت بعد اجتماعی زندگی و جامعه

فرد به مثابه یگانه ای منحصر به فرد و موجودیتی آزاد و مختار، در
سیر بالندگی خویش برای خود شکوفایی، از قوه به فعل آمدن
ظرفیت های انسانی، انسان محور و معیار همه چیز است

شناخت در دو وجه متعارض تحقیق و محاسبه و تأمل و فهم
جهان عرصه ی تأمل، ظهور و حضور انسان و شناخت تأملی و کیفی

خردی که ناشی از حضور و پذیرش هستی است در مرتبه خرد، انسان در حال
زندگی می کند نه در حافظه، انسان نسبت به هستی باز و گشوده و در همدلی،
نسبت به آن است

زبان با تانی، درنگ، شنونده و همذات پندارانه با محوریت زبانی
افکر می کنم می تواند که..

شناخت انسانی ناشی از فهم است و خداوند غیر قابل فهم، فهم خداوند نیازمند
حضور و شهود، خداوند متزه از این تعاریف و تعارف هاست

جدول ۱۸. جدول اشباع نظری برای جهان بینی و سبک شناختی علوم

سوال ششم: مولفه ها و شاخصهای سبک جهان بینی و سبک شناختی

علوم انسانی کدامند؟

بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و
گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع
نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در
متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری
بودند. جدول اشباع نظری برای الگو در زیر آمده است:

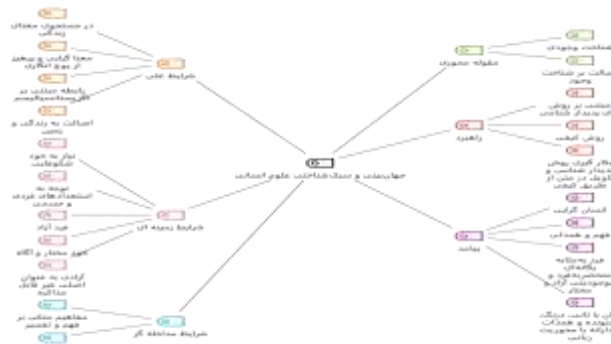
Code System	میانگین نظر	SUM
در جستجوی معنای زندگی	25	25
معنا گرایی و بهریر از نوع انگاری	9	9
رابطه معنی بر اگزیستانسیالیسم	22	22
اصالت به زندگی و زمین	11	11
نیاز به خود شکوفایی	20	20
توجه به استعدادها، فرهنگ و تنوع	9	9
فرد آزاد	5	5
خود مختار و آگاه	5	5
ارتباط به عنوان اصلی غیر قابل مذاکره	7	7
مفاهیم معنی بر فهم و تفهیم	27	27
تفسیرگرایی و اصالت به تفهیم به جای متن	12	12
شناخت وجودی	10	10
اصالت بر شناخت وجود	24	24
صحنه بر روش نگاه پدیدار شناسی	16	16
روش کیفی	15	15
نگار گویش روش پدیدار شناسی و ناول در متن از طریق کیفی	10	10
انسان گرایی	5	5
فهم و همدلی	7	7
فرد به مثابه یگانه ای منحصر به فرد و موجودیتی آزاد و مختار	11	11
زبان با تانی، درنگ، شنونده و همذات پندارانه با محوریت زبانی	18	18
SUM	282	282

جدول ۱۷. برای جهان بینی و سبک شناختی علوم انسانی

Code System	میانگین نظر
در جستجوی معنای زندگی	+
معنا گرایی و بهریر از نوع انگاری	+
رابطه معنی بر اگزیستانسیالیسم	+
اصالت به زندگی و زمین	+
نیاز به خود شکوفایی	+
توجه به استعدادها، فرهنگ و تنوع	+
فرد آزاد	+
خود مختار و آگاه	+
ارتباط به عنوان اصلی غیر قابل مذاکره	+
مفاهیم معنی بر فهم و تفهیم	+
تفسیرگرایی و اصالت به تفهیم به جای متن	+
شناخت وجودی	+
اصالت بر شناخت وجود	+
صحنه بر روش نگاه پدیدار شناسی	+
روش کیفی	+
نگار گویش روش پدیدار شناسی و ناول در متن از طریق کیفی	+
انسان گرایی	+
فهم و همدلی	+
فرد به مثابه یگانه ای منحصر به فرد و موجودیتی آزاد و مختار	+
زبان با تانی، درنگ، شنونده و همذات پندارانه با محوریت زبانی	+

طبق جدول ۱۷ و ۱۸ شاخصهای جهان بینی و سبک شناختی علوم
انسانی آمده است.

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند
کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده های کیفی
MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه ها و
شاخصهای استخراج شده به شکل زیر است.

نمودار ۶. خروجی نهایی برای جهان بینی و سبک شناختی علوم انسانی

جهان بینی ایدئولوژیک

به بررسی یافته‌های مربوط به هفتمین سبک جهان بینی ایدئولوژیک می‌پردازیم. در ادامه یافته‌های مربوط به این مدل ارائه می‌شود.

جدول ۱۹. یافته‌های مربوط به مقوله‌های سبک هفتم

کد اولیه	مقوله فرعی	مقوله اصلی
ارزش گذار با ریزیبی و دقتی و سواسی بازیبی واقعیت‌های موجود و ارزش گذاری بر روی آنها نگرانی مستمر در خصوص خیانت به آرمان‌ها جداسازی مطلق	نظام ارزش گذار، شر در برابر خیر، جداسازی مطلق	مقوله اصلی شرایط علی
ذهنیت اتوییا محور ایدئولوژیک میل به برهم زدن و بازتعریف نظم اشیا و امور حاکم در زمان به طور جزئی یا کلی قوی ترین سازه‌های استدلالی را در حوزه‌ی گزاره‌های ابطال ناپذیر این احکام ارزشی مبین هویت فردی شخص انتقال از حوزه‌ی هستی شناختی به حوزه‌ی ارزشی، گرانگاه و سنگ بنای خلق و تولید ایدئولوژی است	بازتعریف ارزش‌ها گزاره‌های غر ابطال پذیر، گره زدن هویت فردی با ارزش‌های ایدئولوژیک	شرایط زمینه ای
تفکر ایدئولوژیک واقعیت‌ها را در یک سیاق مطلقاً منطقی سامان می‌دهد قاطعیت، جزمیت، سازش ناپذیری، اراده متمرکز و جهت گیری‌های اخلاقی اش در مناسبات فردی و اجتماعی اش آرمان گرایی، قطعی سازی و بازگرداندن تعادلی از دست رفته که در گذشته‌ای ایده آل بر جهان حاکم بوده است از ارکان اصولی این سبک شناختی است،	فقدان مسامحه و سازش و تلقی این دو به مثابه خیانت رویکرد انقلابی در مواجهه با دنیای پیرامونی	شرایط مداخله گر
خوانشی الهیاتی آرمان دادگری وعده عدالتی جهان گستر نظمی الهی، جهان را به دو قطب متضاد مثبت و منفی، خیر و شر تقسیم می‌کند مغالطه گری در حوزه اندیشه و کلام	آرمان گرایی افراطی و غیر واقعی	مقوله محوری
کارکردهای ناخود آگاه و از ساختارهای ذهنی و ادراکی جواب‌هایی از پیش حاضر درباره مسائلی اضطراب برانگیز مانند مسئله مرگ و زندگی، رزق و روزی، دنیا و آخرت دانماً درگیر تناقض‌های ناشی از واقعیت منطق توجیه‌گر	جواب‌هایی از پیش حاضر به دنیا تناقضات درونی	راهبرد
رویکرد روانشناسی ما و آن‌ها انسان‌هایی طراز نوین، مؤمن، وفادار، فداکار، ایثارگر، برداشتی مبارز و آرمان‌گرا از دین خدایی عادل و دادخواه جهانی آرمانی	تقسیم دنیا به خودی و غیر خودی رویکرد اسطوره‌ای در تفسیر دنیا	
انجام ادب و مناسک جمعی و معنوی و عاری از ابتذال، پیوند و استحاله و رقابت، چالش‌های فکری و نظری معطوف به غیر. گرایش به یکسان‌سازی مقوله‌های بینش اسطوره‌ای	معنوی گرایی یکسان سازی	
تصورات و خیالات ما درباره واقعیت، خود به واقعیت تبدیل می‌شوند و ساحت نمادین، جای خود را به ساحت خیالی خود را در برابر جهانی شر و بد تن به یکدستی و یگانگی نمی‌دهد	جایگزینی ساحت نمادین به ساحت خیالی	
تابع منطق ناخود آگاه و میل بوده و شناخت ناشی از آن از واقعیت‌های عینی به دور بوده و در فضایی خیالی نمایان دال مرکزی شامل جهان تقسیم شده و عرصه مبارزه آرمان گرایی، قطعی سازی و بازگرداندن تعادلی از دست رفته که در گذشته‌ای ایده آل بر جهان حاکم بوده است از ارکان اصولی این سبک شناختی آن مظلومین، مستضعفین و صالحان به عنوان وارثان زمین بر جهان حاکم	منطق ناخود آگاه جهان عرصه مبارزه آرمان گرایی افراطی	پیامد

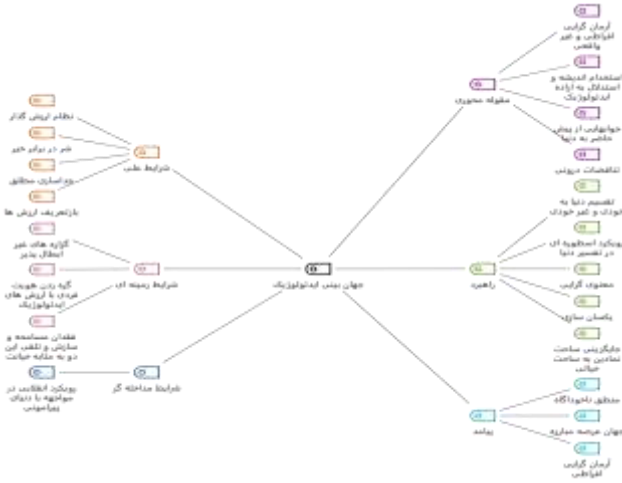
سوال هفتم: مولفه‌ها و شاخصهای سبک جهان بینی ایدئولوژیک

بعد از استخراج از متون ادبیات نظری کدهای باز، محوری و
گزینشی انتخاب شد. قابل ذکر است که پس از انجام متون اشباع

کدامند؟

طبق جدول ۲۰ و ۲۱ شاخصهای سبک جهان بینی ایدئولوژیک آمده است.

پس از رسیدن به اشباع نظری، کدگذاری به پایان رسید. فرآیند کدگذاری و تحلیل متنی در نرم افزار تحلیل داده‌های کیفی MAXQDA 2018 انجام گردید. خروجی نهایی مولفه‌ها و شاخصهای استخراج شده به شکل زیر است.

نمودار ۷. خروجی نهایی برای سبک جهان بینی ایدئولوژی

نظری حاصل شد. بدین گونه که کدهای استخراج شده جدیدی در متون به مجموع کدها اضافه نشد و کدهای استخراجی تکراری بودند. جدول اشباع نظری برای الگو در زیر آمده است:

Code System	مبانی نظری
نظام ارزش گزار	19
شمار در برابر خیر	6
جداکنندگی مطلق	28
بازتعریف ارزش ها	8
کرانه های غیر انتظام پذیر	17
گره رخت هویت فردی با ارزش های ایدئولوژیک	16
فقدان مسامحه و سزایش و نفی این دو به عنایه خجالت	12
رویکرد انتظامی در مواجهه با دیالک پیرامونی	17
ارمان گرایی افراطی و غیر واقعی	18
استخدام اندیشه و استدلال به ازاده ایدئولوژیک	15
جوابهایی از پیش حاضر به دنیا	25
تناقضات برویی	19
تفسیر دنیا به خوبی و غیر خوبی	20
رویکرد استوارانه ای در تفسیر دنیا	27
ممنوعت گرایی	21
یکسنگت سزایش	24
جایگزینی سباحت نمازین به سباحت خجالی	16
منطق ناخودکاه	17
جهان عرضه مبارزه	11
ارمان گرایی افراطی	11

جدول ۲۱. اشباع نظری برای سبک جهان بینی ایدئولوژیک

Code System	مبانی نظری	SUM
نظام ارزش گزار	19	19
شمار در برابر خیر	6	6
جداکنندگی مطلق	28	28
بازتعریف ارزش ها	8	8
کرانه های غیر انتظام پذیر	17	17
گره رخت هویت فردی با ارزش های ایدئولوژیک	16	16
فقدان مسامحه و سزایش و نفی این دو به عنایه خجالت	12	12
رویکرد انتظامی در مواجهه با دیالک پیرامونی	17	17
ارمان گرایی افراطی و غیر واقعی	18	18
استخدام اندیشه و استدلال به ازاده ایدئولوژیک	15	15
جوابهایی از پیش حاضر به دنیا	25	25
تناقضات برویی	19	19
تفسیر دنیا به خوبی و غیر خوبی	20	20
رویکرد استوارانه ای در تفسیر دنیا	27	27
ممنوعت گرایی	21	21
یکسنگت سزایش	24	24
جایگزینی سباحت نمازین به سباحت خجالی	16	16
منطق ناخودکاه	17	17
جهان عرضه مبارزه	11	11
ارمان گرایی افراطی	11	11
SUM	345	345

بحث و نتیجه گیری

در حد توان پژوهشگر و منابع موجود و در دسترس ساختارهای شناختی در هر کدام از سبک‌های شناختی مشخص گردیده و مطابق اطلاعات مبانی نظری درباره سبک‌های شناختی اندازه نمونه‌ها در حد کفایت می‌باشد و سه مقوله ساختارهای شناختی، زبان - گفتمان و تجربه زیسته مقولاتی از میان مولفه‌های پنجگانه شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله گر و راهبردها و پیامد مشخص می‌شود. در بررسی تطبیقی این پژوهش باید گفت از آنجا که پژوهش حاضر پیشینه‌ای در مطالعات شناختی ندارد بنابراین پژوهشی که بر مبنای گونه شناسی سبک‌های شناختی باشد یافت نشد اما می‌توان به پژوهشهایی پرداخت که با این پژوهش قرابت و نزدیکی دارد، پرداخت، از جمله از منظری فلسفی نظریه ایده آلیسم استعلایی کانت می‌تواند به عنوان نظریه پشتیبان فلسفی برای این پژوهش مورد توجه واقع شود. به تبعیت از دیدگاه کانت می‌توان نتیجه گرفت، هر یک از سبک‌های هفتگانه شناختی، ساختاری شناختی است که ادراک فرد را تعین نموده و نه

تنها شکلی ویژه از دانش را بر فرد تحمیل می‌سازد، نادانی ویژه هر سبک شناختی را نیز سبب می‌شود.

در راستای مطالعه تطبیقی دو نظریه بحران نوجوانی از مارسیا که به پیروی از نظریه اریکسون تدوین شده است، از پاره‌ای جهات با سبک‌های هفتگانه شناختی شباهت و تفاوت‌هایی دارند. از جمله نظریاتی که با نظریه هفتگانه شناختی موضوعی مشترک داشته و هم سویی دارد، نظریه اریکسون و به تبع آن نظریه مارسیا درباره نوجوانی می‌باشد که گرچه از مبانی نظری متفاوتی برخوردارند؛ اما در پاره‌ای نکات به نتایجی یکسان می‌رسند. اریکسون نظریه فروید را گسترش داد، او معتقد بود که شخصیت در هشت مرحله در طول عمر به رشد ادامه می‌دهد (۱۳). لذا رشد شناختی هم در تمامی این هشت مرحله وجود دارد.

سبک‌های هفتگانه شناختی در حوزه زبان و گفتمان شباهت‌هایی با نظریات هومبولت (۱۷۶۷ - ۱۸۳۵) فیلسوف و زبان شناس همخوانی دارد. «معنا به هیچ وجه به منزله یک واقعیت عینی خارج از ذهن جای

ندارد، پیوندی جدایی ناپذیر میان سرشت آدمی و زبان و ساختار درونی ذهن برقرار است.» و نیز آن که هر ساختار ذهنی و شناختی زبان ویژه خود را خلق می کند و «همان گونه که هر جامعه ای زبان یگانه و منحصر به فرد خود را دارد، هر فردی نیز زبان خاص خود را، هر زبان نیز فردیتی مختص به خود را داراست و این ایده منحصر به فرد و یگانه بودن تا آنجا پیش می رود که می توان هر گفته ای را به تنهایی پدیده ای منحصر به فرد و خاص تلقی کرد (۱۴).

در سبک های هفتگانه شناختی از منظر تجربه زیستی، هر یک از سبک های شناختی اشکالی از اکتشاف حقیقت بر انسان می باشد که به موجب آن شناخت انسان را به عالم و آدم شکل داده و «بودن» را معنایی یگانه و ویژه می بخشد تا آنجا که تقابل سبک های شناختی مختلف، در اندیشگی انسان همواره به منزله تقابل «حقایق» در نزد انسان چهره می نماید، شاخص ترین نموده های دو نگاه متفاوت از هستی شناختی و تعامل انسان «با» و «در» هستی و از مصادیق بارز دو نگرش از موقعیت «انسان در جهان» و «انسان در برابر جهان» می باشد که در سبک های هفتگانه شناختی قابل پیگیری است.

در حوزه روانشناسی و مشاوره از منظر سبک های هفتگانه شناختی در موضوعات درمان، ازدواج، تحصیل و شغل حاوی رهنمودها و نتایج مفید باشد؛ زیرا بر مبنای سبک های هفتگانه شناختی، سه ضلع، درمانگر (مشاور)، درمان جو (مراجع) و درمان (مشاوره)، را در کلیتی به هم پیوسته می بیند و این سه را در تعامل و ارتباطی تنگاتنگ و جدایی ناپذیر ارزیابی می کند، به این معنی که ماهیت شناختی درمان گر و نوع درمان از شخص درمان جو جدا نبوده و این هر سه را باید در فهم و ارتباطی دیالکتیکی دید. سبک های هفتگانه شناختی ما را به این نظر می رساند که انتخاب یک رویکرد در درمان امری سلیقه ای که روانشناس تنها به دلیل توانایی یا علاقه اش اتخاذ می کند نبوده بلکه اتخاذ روش و رویکرد درمانی باید متناسب با سبک شناختی درمان جو باشد بنابراین درمانگر با توجه به این مهم باید راهکارهای درمانی اش

را بر مبنای ساختارهای شناختی، زبان _ گفتمان و تجربه زیستی در مانگر و درمان جو انتخاب نمایید، با ذکر این نکته که هر رویکرد روانشناختی خود ناشی از یک سبک شناختی خاص می باشد که بنظر نگارنده این موضوع خود در امر انتخاب رویکرد درمانی باید در نظر گرفت. درباره ازدواج موضوع همنوایی و تفاهم شناختی میان زوجین : در مشاوره ازدواج زوجین، می توان گونه های شناختی زوجین مبتنی بر ساختارهای شناختی، زبان _ گفتمان و تجربه زیستی آنان را مد نظر قرار داده و در کنار دیگر دیدگاه ها در موضوع ازدواج، به امر مشاوره پرداخت. در رابطه با تحصیل و تربیت کودک، سبک های هفتگانه شناختی با این ادعا همراه بوده و ما را به این نتیجه گیری می رساند که اولاً تربیت کودک باید در محیطی غنی و در معرض مولفه های همه سبک های شناختی، با در نظر گرفتن ساختارهای شناختی، زبان _ گفتمان و تجربه زیستی قرار گیرد و نیز انتخابات آتی تحصیلی در راستا و متناسب با سبک شناختی وی باشد. درباره شغل نیز بنا به این نظریه، توصیه آن خواهد بود که برای نیل به موفقیت و رضایت از کار باید ساختارهای شناختی، زبان _ گفتمان و تجربه زیستی هر سبک های شناختی هفتگانه را در مد نظر داشت و بر مبنای آنها دست به انتخاب شغل زد. سبک های هفتگانه شناختی این ظرفیت را دارد که در موارد بسیاری افق های جدیدی در امر پژوهش بگشاید.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله مراتب سپاسگزاری خود را از شرکت کنندگان و کسانی که آنها را در انجام این تحقیق یاری کردند و همچنین اساتید محترم و همکاران عزیز، اعلام می دارند.

تعارض منافع

این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

References

1. Woolfolk A, Margetts K. Educational psychology Australian edition. Pearson Higher Education AU; 2012 Jul 25.
2. Witkin HA, Goodenough DR. Cognitive styles Essence and origins. International Universities; 1981.
3. Sternberg RJ, Zhang LF, editors. Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles. Routledge; 2014 Apr 8.
4. Cassidy* S. Learning styles: An overview of theories, models, and measures. Educational psychology. 2004 Aug 1;24(4):419-44.
5. Schacter DL, Gilbert DT, Wegner DM. Psychology. Macmillan; 2009.
6. Liedtke J, Fromhage L. Modelling the evolution of cognitive styles. BMC Evolutionary Biology. 2019 Dec;19:1-0.
7. Ahmad S, Ch AH, Batool A, Sittar K, Malik M. Play and Cognitive Development: Formal Operational Perspective of Piaget's Theory. Journal of Education and Practice. 2016;7(28):72-9.
8. Batchelder, W. H. (2015). "Mathematical Psychology: History". In Wright, James D. (ed). International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (2 ed). Elsevier. pp. 808-815
9. Allinson C, Hayes J. The cognitive style index: Technical manual and user guide. Retrieved January.

- 2012;13:2014.
10. Mesmiparast, Shahnaz (2016), Georg Simmel, Schopenhauer and Nietzsche, Neshar Alam, Tehran
 11. Hafez Nia, Mohammad Reza (2022) An introduction to the research method in humanities, published by Samt.
 12. Strauss A, Corbin J. Basics of qualitative research. Newbury Park, CA: sage; 1990.
 13. Schultz. Duan et al. (2019). Personality theories, translated by Yahya Seyed Mohammadi, published by the editor
 14. Robbins, Robert Henry (2015) A Brief History of Linguistics, Center Publishing

*Original Article***Typology of seven cognitive styles based on cognitive structures, discourse-language and lived experience in formal post-operational studies**

Received: 22/04/2023 - Accepted: 29/06/2023

Albert Rahimi¹
 Zabih Pirani^{2*}
 Firoozeh Zanganeh Motlagh³
 Alireza Faghihi⁴

¹ PhD Student in General Psychology,
 Arak Branch, Islamic Azad University,
 Arak, Iran

² Assistant Professor, Department of
 Educational Psychology, Arak Branch,
 Islamic Azad University, Arak, Iran
 (corresponding author)

³ Assistant Professor, Department of
 General Psychology, Arak Branch,
 Islamic Azad University, Arak, Iran

⁴ Assistant Professor, Department of
 Educational Psychology, Arak Branch,
 Islamic Azad University, Arak, Iran

Email: zabih.pirani@iau.ac.ir

Abstract

Introduction: Cognitive style is a psychological concept based on which people use information from the surrounding environment under certain thought patterns in order to expand their knowledge about the surrounding world. In this research, the explanation of the seven cognitive styles based on cognitive structures, language-discourse and lived experience in Piaget's post-operational studies as structurators who give structure to the formless and meaningless mass of external sensations and perceptions and create meaning and worldview, language creates discourse and shapes lived experience and existence.

Methods: The method of qualitative research and content analysis of texts using selected texts included various worldviews. The statistical sample and the sampling method were purposeful and the study was completed until theoretical saturation was reached, and the coding and textual analysis process was carried out in the qualitative data analysis software Max QDA 2018.

Results: The findings showed that three categories of cognitive structures, language-discourse and lived experience were determined from among the five components of causal, contextual and intervening conditions and strategies and consequences, and the indicators of lived experience generate seven cognitive styles in the human situation. It existed in the world and man against the world

Conclusion: It seems that the seven cognitive styles have the capacity to open new horizons in research in many cases.

Keywords: Seven Cognitive Styles, Cognitive Structures, Discourse, Language And Lived Experience